

2014 is het jaar dat het moet gaan gebeuren

Terwijl in het nieuwe jaar op 6 januari de sneeuw neerdwarrelt en de Hofvijver bevolkt is met schaatsende mensen, kijkt Mark Rutte naar buiten en mijmert “dit wordt het jaar waarin het gaat gebeuren”.

**PHILIP HANS
FRANSES**

*Hoogleraar aan de
Erasmus Universiteit
Rotterdam*

Enkele kilometers verderop kijkt Louis van Gaal naar zijn selectie die een eerste oefentraining uitvoert, en hij mijmert iets vergelijkbaars, aangevuld met “het zal toch niet zo zijn dat Guus (Hiddink) het straks van me overneemt?”

Ruw wordt de minister-president uit zijn gedachten gehaald door een heftig rinkelende telefoon. Aan het nummer te zien kan het niemand minder zijn dan president Obama, en als de hoorn is opgenomen, is zijn dwingende stem duidelijk hoorbaar. Of we in Nederland helemaal gek geworden zijn, en of de koning en zijn charmante vrouw onmiddellijk langs kunnen komen, want hier is wel wat te bespreken. Met een zucht hoort Rutte het aan, want hij was er al bang voor dat dit zou gaan gebeuren. Een week voor de Kerst van 2013 had Nederland een petitie aangeboden aan de Verenigde Naties met daarin een officieel protest tegen het kerstfeest, en dan vooral de uiterst dubieuze rol van de Kerstman daarbij. De Partij voor de Dieren, samen met Geert Wilders – als enige over van de PVV – benoemden dat “gedoe met die rendieren” als “je reinste dierenmishandeling”. Zo’n dikke kerel voortslepen, en dan nog wel door de lucht, helemaal vanaf de Noordpool en weer terug, dat kon niets anders zijn dan “miselijkmakend gedrag”. De arme dieren leken wel “gedrogeerd”, en “iets te eten krijgen zag je ze ook nooit”. Het was natuurlijk te verwachten dat deze Nederlandse petitie slecht zou vallen bij het Amerikaanse publiek, en nu, aan de telefoon, eiste Obama terugtrekking en excuses. Goed, goed, zei Rutte, ik

zal het koningspaar sturen, en ... mogen er dan ook wat bedrijven meekomen?

De doortastendheid van de minister-president past helemaal bij de sfeer in Nederland, nu het CBS één dag voor Kerst in 2013 het groeicijfer van 2013-kw3 ophoogde naar 0,4 procent. Tevens ging 2013-kw2 van 0,0 naar 0,3 procent, en nog diezelfde dag braken de records van de kerstinkopen. Er werd die dag nog nooit zoveel gepind, en de absolute bestsellers waren het intieme egodocument van DNB-president Klaas Knot, met de titel ‘Mijn gevoel, toen en nu’, en het spel Call of Duty, Liborgate, waarbij de speler zich al schietend een pad door de Amsterdamse Zuidas moet banen. Het nieuwe jaar werd traditioneel ingeluid met erg veel vuurwerk, de conferentie van Theo Maassen werd door velen bekeken maar zijn sketch over Poetin viel helaas slecht bij Buitenlandse Zaken, en leidde ook tot een reactie van de Russische ambassade dat de Nederlandse schaatsers in Sotsji nog wel wat te wachten zou staan.

DE WINTER

Wanneer op vrijdag 7 februari 2014 de Olympische Winterspelen worden geopend, zit Nederland aan de buis gekluisterd. Er is de spanning voor de Nederlandse sporters, maar vooral ook is iedereen benieuwd hoe het toernooi verloopt. Immers, de lente is vroeg dit jaar in Sotsji en ook in Nederland, en terwijl het buiten vijftien graden is en de eerste lentebloemen ontluiken, schaatst Sven Kramer naar goud, overigens licht gehinderd door een vijftal dweilpauzes tijdens de ritten die het smeltwater moeten afvoeren. De winnende tijd op de tien kilometer is dan ook 35 minuten en 40 seconden, maar zijn directe, snellere tegenstander Skobrev wordt gediskwalificeerd omdat hij zich zou hebben vastgehouden aan de veel snellere dweilmachine.

Het feestende Nederland komt in een nog grotere roes als het CBS op 14 februari laat weten dat ook 2013-kw1 zoals gezegd “uit de rode cijfers” is gekomen, en dat er dus in 2013 helemaal geen recessie blijkt te zijn geweest. Mediageniekie

economen buitelen in de media over elkaar heen, en vooral de voor- en tegenstanders van de drieprocentnorm spreken grote woorden. Het CBS heeft echter nog meer te melden die dag, en wel dat de huizenprijzen gemiddeld genomen enorm gestegen zijn, vooral in de regio Amsterdam. De zojuist opgerichte De grote Consumentenbank brengt een nieuw product op de markt, de Rente-vermorzelaar, met de pakkende slogan ‘Gaat u lekker wonen, dan doen wij het afbetalen’. Velen stappen in, want je zou immers wel gek zijn als je het niet deed. In de veel te kleine lettertjes staat dat het afbetalen over de rente gaat, niet over de koopsom, maar daar komt het programma Radar pas in juni achter, als al honderdduizenden nietsvermoedend zijn ingestapt. (Jaren later, in 2018 bij de volgende economische crisis, zal men stellen dat de kiem voor die ellende al in 2014 is gezaaid.)

DE LENTE

Mede dankzij de rap stijgende huizenprijzen gaat ook de inflatie flink omhoog. Een zeer bekende economieprofessor neemt het woord in vele televisieprogramma's waarin hij laat weten al bijna tien jaar lang te waarschuwen voor het inflatie-spook, en zo roept hij triomfantelijk: “Zie je wel, het is zover! Ik heb het altijd al geweten.” En: “Ja, het is soms even wachten op een stijging van inflatie, in mijn geval zelfs acht volle jaren, maar ja, als het dan gebeurt, dan ben je natuurlijk erg trots op je eigen inzichten.” De communicatieafdelingen van DNB en het CPB komen bij elkaar in spoedoverleg want het blijkt dat het Nederlandse publiek de professor op handen draagt. “Eindelijk eens iemand die het goed heeft gezien”, zo zegt Geert Wilders, en ook leden van het kabinet zijn openlijk onder de indruk van de vooruitziende blik van deze topwetenschapper. Als dan eind maart het CPB het Centraal Economisch Plan 2014 uitbrengt, horen we directeur Laura van Geest dan ook beweren dat op een dag de groei zal toenemen, en er een tijd komt dat de inflatie zal dalen. “Nog even, en Nederland loopt economisch in de pas met de wereldwijde ontwikkelingen”, aldus de optimistische directeur. Gestimuleerd door een door hem recent gevolgde Feng Shui-cursus, oppert Stef Blok wisselijk dat “als de oostenwind die van het westen passeert, dan pas zal er een nieuwe huizen crisis zijn”. Tevreden knipoogt Mark Rutte in de PowNed-camera en zegt: “Ja jongens, het is dit jaar dat het gaat gebeuren, kijk maar eens om je heen.”

Gelouterd door zo veel wijsheid maakt Nederland zich op voor Koningsdag. Het ongekende feest heeft nog wel wat last van de datum plus de grote gewenning aan Koninginnedag oude stijl. Voor- en tegenstanders ontmoeten elkaar begin april op het Malieveld, en even dreigt het uit de hand te lopen totdat onverwachts een lange vrouwelijke gestalte het podium betreedt. Met een licht Zuid-Amerikaans accent zegt de dame: “Weet u wat, Nederland, we maken er gewoon een hele week feest van, een Oranjeweek.” Uitbundig wordt dit voorstel begroet, en Nederland viert van 26 april tot en met 1 mei groots dit feest. De hitparade wordt overspoeld met speciale liederen met als onbetwiste topper de nieuwe meezinger van John Ewbank getiteld ‘Daar ga je dan!’

Dat niemand Máxima heeft opgemerkt op het Malieveld komt niet helemaal als een verrassing omdat zij geheel was gekleed volgende de heersende mode. Couturier Jan Taminiau heeft helemaal afgedaan toen in januari bleek dat Michelle Obama en Máxima exact dezelfde jurk aanhadden. De nieuw-

ste trend in het voorjaar is echter de Spekman-lijn, genoemd naar de grote roerganger van de PvdA. Voor de mannen zijn daar het ongestreken shirt, de laaghangende broek, een baard van twee dagen, en natuurlijk is de schipperstrui weer helemaal terug. Absolute topper voor de moderne, vooral iets rondere, man is de Spekman-naveltrui, terwijl voor vrouwen de groene regenlaars wordt gecombineerd met een gebreide jas tot net iets onder de knie. Koningin Máxima weet als geen ander hoe een echte Spekman te dragen, en tot ver in het voorjaar zijn de wollen slof, de Palestijnse sjaal en de paarse parka niet te missen in het straatbeeld.

Na afzegging van Ilse de Lange en Waylon doet Nederland mee met het Songfestival met de Jeugd van Tegenwoordig, maar eindigt helaas als laatste omdat de teksten van Willem Wartaal totaal onverwacht niet goed worden begrepen.

Absolute topper voor de moderne, vooral iets rondere, man is de Spekman-naveltrui, terwijl voor vrouwen de groene regenlaars wordt gecombineerd met een gebreide jas tot net iets onder de knie

Overigens wordt dit programma slecht bekeken want het nieuws wordt die dagen overheerst door het verbale gooi- en smijtwerk van Louis van Gaal en Guus Hiddink. Hiddink zegt dat zijn handen jeuken, maar van Gaal weet van geen wijken. Als compromis wordt besloten dat Hiddink mee zal reizen naar Brazilië, “voor het geval dat”.

Het is een rustige lente en de zomer lijkt zich al vroeg aan te dienen. Ronald Plasterk stapt uit de politiek en keert weer terug naar de universiteit, ditmaal als voorzitter van het College van Bestuur van de 400-jarige Rijksuniversiteit van Groningen. Nog geen week aan het werk kondigt hij aan dat de salarissen van universiteitsbestuurders wel omhoog zouden kunnen, en in de vele praatprogramma's heeft hij het regelmatig over “flopsectoren” en “Horizon 2020, hoezo, waarom zo ver weg, wat is er mis met morgen?” De VSNU sluit het zogeheten Stapel-akkoord, waarin staat dat wetenschappers nog maar één publicatie per jaar het licht mogen doen zien, in om het even welk open-access tijdschrift. Dit initiatief wordt verrassend genoeg breed omarmd, vooral door ervaren wetenschappers die in januari van elk jaar al hun quotum bereiken en daarna in de rest van het jaar, zoals een van hen het zegt, “op fantastische wijze werk en gezin kunnen combineren”. Een zeer vooraanstaande wetenschapper weet de pers te halen met zijn uitspraak “ik heb erg veel wetenschappelijk werk verricht, maar ik heb het niet opgeschreven”, waar velen een peilloze filosofische diepte in menen te herkennen. Studenten, gewend aan interactief onderwijs, kijken voortaan hun eigen tentamens na, de rendementen stijgen met sprongen, hoewel er altijd wel iemand is die zichzelf een 5 geeft, “gewoon omdat het kan”.

DE ZOMER

In juni gaat het dan eindelijk gebeuren. Het WK voetbal in Brazilië gaat van start. Louis van Gaal noemt België als de grote favoriet, want ze blijven maar alle oefenpartijen winnen. Het Nederlands elftal haalt de tweede ronde door driemaal gelijk te spelen, en dat is de druppel voor *de Telegraaf* bij monde van Crujff. Guus Hiddink, die toch al was meegereid, neemt de taak over, en terwijl Van Gaal op het strand geniet van de zon, wordt Oranje later uitgeschakeld door, inderdaad, België. Tijdens het toernooi, dat overigens door het gastland wordt gewonnen, wordt het toernooi in 2022 in Qatar afgeblazen. Dat land hoopte nog door heel vroeg met de bouw van stadions te beginnen, een claim te kunnen leggen, maar er wordt toch besloten ergens anders naar uit te gaan zien. Het gesmolten ijs en de groene skihellingen in Sotsji hebben de toon gezet.

Ondanks de ellende, ofschoon er miraculeus alleen maar materiële schade is, is Nederland een eenheid en in alle opzichten met elkaar betrokken

Ondertussen groeit de economie met een rustige 0,4 procent per kwartaal, al weer maar liefst vier kwartalen op rij. Door deze eentonigheid vergist het CBS zich, en brengt in juli exact hetzelfde persbericht uit als in april, maar niemand die het merkt. Iedereen is immers buiten, want het is een geweldige zomer. De collectie-Spekman kan in de kast voor de volgende winter, want de nieuwste trend is ‘terrassen’. Iedereen laat zich buiten zien, wetenschappers al vanaf het voorjaar, studenten permanent, en volkomen uit de tijd is de kromgebogen houding boven een klein schermje. Facebook kondigt verlies aan, Twitter wordt al weer van de beurs gehaald, want 2014 is het jaar dat later bekend zal gaan staan als het jaar waarin de sociale media tot een eind kwamen – wat de AIVD niet leuk vindt. Er worden weer brieven geschreven en verstuurd, studenten volgen de altijd lastige minor ‘Schoon-schrijven’, postzegels zijn weer helemaal in, en voorover gebogen lopen, kijkend op een smartphone, wordt zóó 2013, dat kan echt niet meer. De nieuwste modieuze activiteit betekent dat je met zo veel mogelijk vrienden tegelijk op een terras aan open water neerstrijkt.

Even dreigt de positieve sfeer in september nog om te slaan nu er weer een zoveelste groot ICT-project is mislukt bij een ministerie. In 2005 heeft het CBS nog flink wat miljarden bij het bbp opgeteld vanwege “de positieve bijdrage van de ICT”, maar nu kondigt een woordvoerder van het CBS aan dat bij de nieuwe directeur de wens leeft om weer eens een flink deel van het bbp ervan af te halen. Dit zou betekenen dat de groei in Nederland in één klap weer flink negatief is, maar liefst zoiets als –4 procent in 2014-kw3, maar na lang aandringen vanuit het Ministerie van Economische Zaken ziet het CBS toch af van deze drieste actie. De toon is wel

gezet, en gaandeweg ontstaat er een beweging die ‘slow ICT’ voorstaat, met slogans als ‘Als het pas maandag af is, is het ook goed; zet hem toch eens uit voor een dag’ en ‘Get off of the cloud’ – het laatste onderstreept met de bekende deunen van de Rolling Stones.

DE HERFST

En dan begint de herfst, verrassend heftig. We zijn helemaal gewend aan een zorgeloze zomer, waarin niemand zich bekommerde over de euro, over China, of over het kabinet, en dan komt volkomen onverwacht de hevige najaarsstorm. Eerst begint het eind oktober te regenen, en die regen houdt weken achtereen aan. Dijken hebben het moeilijk, polders lopen vol met water, en dan begint het ook nog te waaien. Het gaat niet een beetje waaien, maar heel erg hard. Bomen vallen om, huizen eveneens, sommige flatgebouwen houden geen stand, mensen raken huis en haard kwijt, en er is opvang in sportkantines. “Nu moet het dan gaan gebeuren”, denk Mark Rutte en via Nederland 1, 2 én 3 spreekt hij de Nederlandse bevolking elke dag toe. Hij is dag en nacht aanwezig in het crisiscentrum, en ook de koning en de koningin, beiden volledig in Spekman-herfsttenue, vertonen zich bij dijkversterking en het uitdelen van warme soep. Ondanks de ellende, ofschoon er miraculeus alleen maar materiële schade is, is Nederland een eenheid en in alle opzichten met elkaar betrokken. Bekende Nederlanders stellen hun huizen open, belcampagnes halen vrachten euro’s op, en terwijl de wind slechts langzaam van kracht 11 naar een redelijke 5 afzwakt, komt op 15 november Sinterklaas aan in Almere. Oplettende kinderen zien op het Sinterklaasjournaal dat de Zwarte Pieten verbluffend veel lijken op de mensen die hebben geholpen de dijken te stutten en de hulpbehoevenden te steunen, en als er dan ook nog een Koningspiet met onvervalste Haagse tongval de lof-trompet steekt, dan weet Nederland het helemaal zeker: de Zwarte Pieten hebben niet alleen het Sinterklaasfeest gered, maar zelfs heel Nederland. Prachtige foto’s gaan de wereld over, en bij de Verenigde Naties wordt met chocoladeletters een excuusbrief gecomponeerd.

Wanneer op 6 december Nederland emotioneel afscheid neemt van de goedheiligman vanaf het strand van Scheveningen, lijkt ook de wind nagenoeg verdwenen te zijn, en warem-pel begint ook de zon weer te schijnen. “Wie heeft het nog over de economie,” stelt Mark Rutte in zijn toespraak vlak voor het kerstreces, “wanneer we als Nederlanders laten zien dat het ons niet gaat om een procentje meer of minder, wanneer de euro minder belangrijk is dan de wind, wanneer onze dijken op het spel staan, en niet de olijven uit Griekenland, wanneer onze werklozen laten zien dat ook zij kunnen aanpakken, wie, mensen, wie heeft het dan nog over de economie?” En hij vervolgt: “Wij hebben laten zien dat wanneer het moet gebeuren, dat het dan gáát gebeuren.” Niet iedereen pakt dit laatste in-zicht meteen op, maar trots is Nederland wel.

Op kerstavond staat de minister-president wijdbreus voor het glas-in-loodraam van het Torentje en ziet tevreden dat het eerste ijs begint aan te groeien in de Hofvijver. Snel zullen de schaatsers komen, zo mijmert hij, al knipogend naar zijn spiegelbeeld, en dan gaat de telefoon. Dat nummer kent hij, 020 en nog wat, en hij neemt snel op. “Mark, kun je direct komen, als mijn gevoel me niet in de steek laat, staat ons in 2015 nog heel wat te wachten, kom gauw!”